

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ - 04/10/2022

Η Μετάβαση των λιγνιτικών περιοχών δεν μπορεί να είναι Δίκαιη χωρίς τη συμμετοχή των νέων

Η νέα έκθεση του Green Tank περιγράφει τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει η νεολαία στη Δυτική Μακεδονία λόγω της μετάβασης στη μεταλιγνιτική εποχή και υπογραμμίζει την ανάγκη συμπερίληψής της στον μηχανισμό διακυβέρνησης και τις χρηματοδοτήσεις.

Η μέχρι σήμερα εμπειρία από την κατάρτιση των Εδαφικών Σχεδίων Δίκαιης Μετάβασης καθώς και δημοσκοπικές έρευνες αναδεικνύουν ένα σημαντικό έλλειμμα ενημέρωσης και συμμετοχής των νέων των λιγνιτικών περιοχών στον σχεδιασμό της μετάβασης. Ωστόσο, οι ίδιοι/ες θα κληθούν να ζήσουν στο περιβάλλον που θα διαμορφωθεί από τις αποφάσεις που λαμβάνονται σήμερα. Ως εκ τούτου, η νεολαία χρειάζεται ενεργό και θεσμικά κατοχυρωμένο ρόλο σε όλες τις φάσεις της Δίκαιης Μετάβασης, από τον σχεδιασμό έως και την υλοποίηση.

Η νέα έκθεση του Green Tank με τίτλο «[Ο ρόλος της νεολαίας στη Δίκαιη Μετάβαση: Η περίπτωση της Δυτικής Μακεδονίας](#)» αναλύει τη σημερινή κατάσταση και εξετάζει τις δυνατότητες - θεσμικές και χρηματοδοτικές - για την ενεργή συμμετοχή των νέων στη μετάβαση της μεγαλύτερης λιγνιτικής περιφέρειας της χώρας, της Δυτικής Μακεδονίας, στη μεταλιγνιτική περίοδο.

Τα βασικά συμπεράσματα που προέκυψαν από την ανάλυση των πληθυσμιακών και κοινωνικο-οικονομικών δεδομένων της ΕΛΣΤΑΤ και της Eurostat έως το 2021 είναι τα εξής:

- Παρά τη μείωση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από λιγνίτη τα τελευταία χρόνια, τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία (2019) δείχνουν πως η λιγνιτική δραστηριότητα παραμένει κυρίαρχη στη Δυτική Μακεδονία τόσο σε όρους ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (ΑΠΑ), αντιπροσωπεύοντας το 38% της ΑΠΑ της Περιφέρειας το 2019, όσο σε και αριθμό εργαζομένων που αντιστοιχεί στο 17,4% του συνόλου των εργαζομένων το ίδιο έτος.
- Τα ποσοστά ανεργίας των νέων ηλικίας 15-29 ετών στη Δυτική Μακεδονία στην πορεία των χρόνων ξεπερνούν κατά πολύ τον μέσο όρο των 96 ανθρακικών περιφερειών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με 42% έναντι 13,3% αντίστοιχα το 2021.
- Η μείωση του πληθυσμού των νέων στη Δυτική Μακεδονία την τελευταία δεκαετία ήταν μεγαλύτερος από αυτή στις ανθρακικές περιφέρειες της ΕΕ. Έτσι το 2021 οι νέοι στη Δυτική Μακεδονία ήταν 16,9% λιγότεροι σε σχέση με το 2011, έναντι 11,7% του αντίστοιχου μέσου όρου των 96 ανθρακικών περιφερειών της ΕΕ, αντανakλώντας την εντεινόμενη φυγή των νέων που παρατηρείται στην περιοχή.
- Ο δείκτης των νέων ηλικίας 15-24 ετών που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, επαγγελματικής κατάρτισης ή εργασίας (NEET) στη Δυτική Μακεδονία είναι διαχρονικά μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο των ανθρακικών περιφερειών της ΕΕ. Ωστόσο, τόσο τα

απόλυτα ποσοστά όσο και η διαφορά με τον μέσο όρο των ανθρακικών περιφερειών βαίνουν μειούμενα από το 2018 (17% και 13% αντίστοιχα για το 2021).

Η έκθεση παρουσιάζει επίσης αναλυτικά τα διαθέσιμα εργαλεία πολιτικής και τα ευρωπαϊκά και εθνικά χρηματοδοτικά προγράμματα που αφορούν τη νεολαία των λιγνιτικών περιοχών στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο, τα οποία, αν αξιοποιηθούν κατάλληλα, μπορούν να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι νέοι/νέες στις λιγνιτικές περιοχές. Καταλήγει σε προτάσεις πολιτικής που αποσκοπούν στην ενίσχυση της ενεργοποίησης και της συμμετοχής των νέων στη Δίκαιη Μετάβαση των λιγνιτικών περιοχών όπως:

- Θέσπιση θεσμικού ρόλου της νεολαίας στον μηχανισμό διακυβέρνησης της μετάβασης.
- Δημιουργία ειδικού Ταμείου Νέων για τη Δίκαιη Μετάβαση από τους διαθέσιμους εθνικούς και ευρωπαϊκούς πόρους.
- Ενσωμάτωση της συγκράτησης φυγής των νέων ως δείκτη για την επιτυχία του Προγράμματος της Δίκαιης Μετάβασης (Πρόγραμμα ΕΣΠΑ-ΔΑΜ).
- Συγκρότηση πλατφόρμας ενημέρωσης και διαλόγου των νέων.
- Συγκρότηση Συμβουλίου Νέων για τη Δίκαιη Μετάβαση.

«Η Δίκαιη Μετάβαση των λιγνιτικών περιοχών αποτελεί ίσως τη μεγαλύτερη αναπτυξιακή και κοινωνική πρόκληση που αντιμετωπίζει η Ελλάδα την τρέχουσα δεκαετία. Δεδομένου ότι το νέο παραγωγικό μοντέλο θα επηρεάσει περισσότερο τους νέους και τις νέες των λιγνιτικών περιοχών, πρέπει οι ίδιοι/ες να αποκτήσουν ενεργό και θεσμικά κατοχυρωμένο ρόλο στη λήψη αποφάσεων που θα καθορίσουν το μέλλον και τη ζωή τους. Σε αυτήν την κατεύθυνση πρέπει να αξιοποιηθούν οι διαθέσιμοι εθνικοί και ευρωπαϊκοί πόροι της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου καθώς και να συμπεριληφθούν εκπρόσωποι των νέων στον μηχανισμό διακυβέρνησης της μετάβασης. Η ενεργοποίηση τόσο των αρμόδιων αρχών για τη μεγαλύτερη συμμετοχή των νέων όσο και η κινητοποίηση και η συλλογική δράση της ίδιας της νεολαίας αποτελούν προϋποθέσεις για μια πραγματικά Δίκαιη Μετάβαση», δήλωσε η Ιωάννα Θεοδοσίου, συνεργάτιδα πολιτικής του Green Tank, εκ μέρους της συγγραφικής ομάδας της έκθεσης.

Σημειώσεις προς συντάκτες:

- Το πλήρες κείμενο της έκθεσης του Green Tank είναι διαθέσιμο [εδώ](#).
- Τα ευρήματα και τα συμπεράσματα της έκθεσης θα παρουσιαστούν στο [1ο Συνέδριο - Forum Νεολαίας στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας](#) με θέμα «Οι Νέοι στις Περιφέρειες της Ευρώπης - Μεταλιγνιτική Εποχή και Ανάπτυξη - Διάλογος, Καινοτομία και Δράσεις», το οποίο διοργανώνει ο [Όμιλος Ενεργών Νέων Φλώρινας](#) (7-9 Οκτωβρίου 2022).